

Nova relació transatlàntica ▶ L'anàlisi

>>>

Després de reunir 200.000 persones a Berlín en la seva gira com a candidat el juliol del 2008, Barack Obama ha tornat a seure a Europa en la seva primera visita com a president dels Estats Units. Acompanyat per la seva dona, Michelle, a qui es compara

amb Jacqueline Kennedy, el successor del republicà George Bush es mou amb modèstia, prudència i voluntat de diàleg davant uns aliats que encara no han pogut tancar la bretxa transatlàntica que va obrir el seu predecessor.

Obama, el president mediador

El líder dels EUA exhibeix prudència i capacitat de diàleg en la gira per Europa

JOSÉ ANTONIO
Sorolla
PERIODISTA

a parella presidencial francesa espera la nord-americana a les portes del palau Rohan, en ple centre d'Estrasburg. Nicolas Sarkozy i Barack Obama s'estrenen la mà mentre Michelle Obama i Carla Bruni es fan un petó. Canvi de parelles. Sarkozy planta un efusiu petó a Michelle, però Obama no s'atreveix a abraçar Carla i es conforma amb una discreta encaixada de mans. Immediatament, Sarkozy agafa del braç Obama i se l'emporta perquè saludi el grup d'entusiastes, seleccionats entre els militants del partit del president francès, que victoregen el líder nord-americà més adulat des de John F. Kennedy. Sarkozy reparteix salutacions sense parar mentre Obama es deixa abraçar.

L'escena il·lustra perfectament la prudència i la contenció que presideixen la primera gira europea del cap de la Casa Blanca. Malgrat que Obama no ha pogut evitar el desplegament de la seva capacitat de seducció, inherent al nou lideratge nord-americà, que prima el poder tou davant el poder dur del seu predecessor, George W. Bush, el nou president dels Estats Units actua amb molta prudència, gairebé ocultant el seu protagonisme, apostant pel diàleg i fins i tot duent a terme un paper de mediador.

VA INTERMEDIAR, per exemple, entre França i la Xina en la cimera del G-20 a Londres per arribar a un compromís en el delicat dossier dels paradisos fiscals. Va cedir en la mateixa cimera, davant de França i Alemanya, en la seva exigència que augmentessin el seu esforç públic per a la reactivació econòmica amb l'objectiu que el G-20 no fracassés. «No es va obcecar en el tema de la reactivació», va reconèixer Sarkozy. Obama fins i tot va animar en la seva multitudinària conferència de premsa els periodistes no nord-americans perquè preguessin, gest que no és habitual.

Obama reconeix amb la seva

modèstia que els Estats Units són el principal causant de la crisi, a la vegada que enterra d'un cop de ploma l'arrogància i l'unilateralisme de Bush. Obama creu que el seu país és molt millor quan manifesta «alguns trets d'humilitat», admet que «Amèrica ha mostrat a vegades arrogància» —com va reconèixer en el complex esportiu Rhenus Arena d'Estrasburg, davant 3.000 entregats joves francesos i alemanys— i assumeix que, en un món «complicat», l'EUA «no sempre té la millor resposta». «Estic compromès a respectar diferents punts de vista i a forjar un consens en lloc de dictar les nostres condicions», va dir a Londres.

Al contrari que Bush, que distingeix entre la vella Europa (França, Alemanya...) i la nova (els països de l'Est pro-nord-americans), Obama aborda

EL GIR

El nou cap de la Casa Blanca basarà les relacions amb Europa en el pragmatisme i en la voluntat d'acord

les relacions transatlàntiques no des de la ideologia, sinó des del pragmatisme. Els països europeus seran jutjats d'acord amb la seva aportació als esforços sol·licitats, tant en la guerra de l'Afganistan com també en el conflicte nuclear amb l'Iran o en l'acollida d'uns 60 presos de Guantánamo. El Regne Unit seguirà mantenint la seva «relació especial» amb Washington, com s'ha vist en les seves posicions sobre la crisi financera, en la seva destacada contribució a l'Afganistan o en el fet que el premier Gordon Brown hagi estat el primer visitant europeu de la Casa Blanca.

Però Alemanya i França, enfrontades a Bush per la guerra de l'Iraq, també estan destinades a tenir un paper rellevant. La discreta Angela Merkel, que aprecia el nou estil que regna a la Casa Blanca, tindrà molt a dir en l'acostament dels EUA a Rússia i a l'Iran per les seves bones relacions amb els dos països.

▶▶ D'esquerra a dreta, John F. Kennedy, Willy Brandt i Konrad Adenauer, a Berlín, el 1963.

▶▶ Jacques Chirac (esquerra), George Bush i Tony Blair, a Evian (França), el 2003.

▶▶ Jaap de Hoop Scheffer, Barack Obama, Angela Merkel i Nicolas Sarkozy, ahir, a Estrasburg (França).

Nova relació transatlàntica ▶ Cita a Praga

Pàgines 2 a 7 <<<<

La França de l'enèrgic **Sarkozy**, l'Amèrica, de qui **Obama** ha exalcat el seu lideratge, ja no es veu a Washington com un contrapoder. Les relacions amb l'Espanya de **José Luis Rodríguez Zapatero**, menyspreada per **Bush** fins al límit de la mala educació, sembla que estan millorant.

«NO VOLEM ser els patrons d'Europa, aspirem a ser els socis d'Europa. Volem aliats forts. Voldriem veure Europa amb una capacitat militar reforçada», va afirmar **Obama** davant un **Sarkozy** ple de satisfacció perquè el seu hoste convalidava la integració total de França a l'OTAN amb la concessió que la Unió Europea (UE) avanci en el camí de l'Europa de la defensa.

Un abisme en relació amb **Bush**. Però no tot seran petons i abraçades. Les divergències entre França i Alemanya, per una part, i els Estats Units, per una altra, en la concepció de la futura OTAN ho proven, malgrat que **Obama** ja no exigeix, com ho feia **Bush**, l'ampliació de l'Aliança Atlàntica fins a tocar mateix de Rússia, amb l'ingrés de Geòrgia i Ucraïna, i està disposat a discutir el desplegament de l'escut antimíssils a Polònia i la República Txeca si el Kremlin treballa amb l'objectiu de frenar la carrera nuclear dels aiatol·làs.

¿Fins quan duraran les concessions? Perquè els EUA no renunciaran al seu lideratge, sostingut encara en una impressionant preponderància econòmica -tot i la crisi i un deficit clamorós-, militar, tecnològica i cultural. El vicepresident **Joe Biden**, a qui **Obama** va enviar al febrer a Europa a manera de **Baptista**, ja ho va advertir davant els europeus reunits a Munic: «Treballarem com a socis amb vostès quan això sigui possible», va dir. Però va afegir: «Actuarem sols només quan ho haguem de fer». **Obama** va insistir a Londres que hi haurà negociacions difícils que a vegades els EUA hauran d'abandonar i «hi haurà veritables perills que no podran ser resolts per la discussió».

Europa espera avui a Praga, per exemple, un esforç superior dels EUA en la lluita contra el canvi climàtic. Davant la negativa de **Bush** de ratificar el protocol de Kyoto, **Obama** està obert a negociar un nou acord, però el Congrés nord-americà debat una reducció de només el 6% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle des del 1990 fins al 2020, mentre que la UE s'ha compromès a arribar al 20%.

EL PROFESSOR de Ciències Polítiques **Bertrand Badie** observava fa una setmana en un xat a la web de *Le Monde*: «Hi ha un canvi de to, però no un canvi de fons. La gramàtica segueix sent la mateixa, les intencions no han canviat, les referències estratègiques són globalment idèntiques, només el vocabulari, i potser el mètode, estan en vies d'evolució».

Una visió potser en excés pessimista de la política d'**Obama**. Perquè, si el mètode es refereix a l'abandonament de l'unilateralisme de **Bush** i al retorn al multilateralisme, com tants signes semblen indicar-ho, el canvi ja seria considerable. =

l'opinió

ANTONI GUTIÉRREZ-RUBÍ
ASSESSOR DE COMUNICACIÓ

«És un canvi d'estil respecte del lideratge de Bush, que volia imposar. Obama vol compartir, seduir. És un canvi brutal»

DAVID MADÍ
SECR. DE COMUNICACIÓ DE CDC

«Amb la fascinació que genera a Europa, ha aconseguit reforçar el lideratge americà en aquests moments tan complicats»

MIQUEL ICETA
VICEPRIMER SECRETARI DEL PSC

«Un gir de 180 graus en la política de Bush: multilateralisme, diàleg, smart power, cooperació i respecte pels aliats europeus»

ENRIC MARÍN
PERIODISTA

«Hi ha canvi d'estil. Ho prova la relació entre Obama i Sarkozy. Les relacions internacionals seran ara multilaterals»

▶▶ Un grup de manifestants contra el projecte d'escut antimíssils dels EUA, ahir, a Praga.

La UE busca una relació més fluida amb els EUA

▶ Els Vint-i-set aposten per canviar el marc bilateral en la reunió amb Obama

▶ Els europeus confien a acostar-se en la lluita contra el canvi climàtic

MONTSERRAT RADIGALES
PRAGA ENVIADA ESPECIAL

El cap de la Casa Blanca, Barack Obama, va aterrar ahir a la tarda a Praga, on avui es reunirà amb els mandatariis europeus en la primera cimera EUA-Unió Europea de la seva presidència. Els Vint-i-set busquen establir una relació bilateral més fluida amb Washington després d'una etapa, la dels vuit anys de presidència de George Bush, que va estar marcada per un considerable grau de conflictitat.

No obstant, de la visita d'Obama a la capital txeca, el que ha aixecat més expectació és el discurs públic que pronunciarà aquest matí a l'emblemàtic recinte del Castell de Praga, obert a qualsevol ciutadà que tingui la paciència de suportar el que s'espera que seran llargues cues des de les sis o les set del matí (l'allocució començarà a les deu) i uns controls de seguretat molt estrictes. Però els txecs no són cap excepció de l'*obamamania* que envaeix Europa i l'èxit està assegurat per endavant. Es calcula que hi assistiran unes 30.000 persones.

El canvi climàtic i la seguretat energètica seran els aspectes més destacats de la cimera Unió Europea-Estats Units, a més de les qüestions de política internacional (principalment el Pròxim Orient, l'Afganistan, el Pakistan i l'Iran). Les qüestions econòmiques també seran presents a l'agenda, però adquireixen en aquesta cimera una rellevància

menor perquè ja van protagonitzar la reunió del G-20 a Londres, amb què Obama va iniciar la seva gira europea.

MILLOR SINTONIA / Els Vint-i-set estan convençuts que l'arribada d'Obama al poder facilitarà una millor sintonia amb Washington en la lluita contra el canvi climàtic i consideren que ofereix una oportunitat per aconseguir resultats efectius en la conferència de l'ONU que se celebrarà al desembre a Copenhaguen i pactar una nova reducció d'emissions contaminants més enllà del 2012, quan venç l'actual Protocol de Kyoto.

El revers de la cimera de Praga és que se celebra amb una presidència

de la Unió Europea més que debilitada ara mateix. La República Txeca, que exerceix la presidència de torn dels Vint-i-set, no disposa d'un Govern efectiu, després que l'Executiu que encapçalava el conservador Mirek Topolánek fos enderrocat la setmana passada per una moció de censura al Parlament.

Tot i que es manté en funcions, els dirigents txecs busquen desesperadament una solució a la crisi. Topolánek ha assegurat que espera tancar avui mateix un acord amb qui la fins ara coalició governamental (que inclou també democristians i verds) intenta pactar el nom d'un nou primer ministre. Aquesta crisi ha estat la gota que ha fet vessar el got d'una presidència que alguns diplomàtics europeus no dubten a qualificar de «desastrosa» i a la qual es donaven per endavant els pitjors auguris tenint en compte el fervor euroescèptic del president txec, Václav Klaus. =

Obama prefereix un «sopar romàntic» amb la seva dona que un amb líders txecs

▶▶ Pels dirigents txecs la visita de Barack Obama constituïa el punt àlgid del seu semestre de presidència de la UE, però el president dels EUA s'ha estalviat grans mostres d'amabilitat amb uns amfitrions que fa un parell de setmanes quasi el van insultar per la seva política econòmica. L'únic contacte que Obama va tenir ahir amb el primer ministre, Mirek Topolánek, i amb el president, Václav Klaus, va ser la salutació a l'aeroport quan el van anar a rebre.

▶▶ Els mandatariis txecs aspiren a compartir ahir a la nit amb Obama un sopar oficial mentre abordaven temes com el projecte d'escut antimíssils, però les entrevistes bilaterals s'han col·locat amb calçador per a aquest matí, poc abans del discurs al Castell de Praga. Fonts de la Casa Blanca recollides per alguns mitjans nord-americans van assenyalar que Obama va preferir «un sopar romàntic» amb la seva dona, Michelle.